

IEDA

Εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς: διασφάλιση
της συμμετοχής των ατόμων με αναπηρίες
στην μη-τυπική εκπαίδευση ενηλίκων

2020-1-HR01-KA204-077868

iedaproject.eu

Ενότητα 4: Εύρεση και κινητοποίηση πόρων για την εφαρμογή της υποστηρικτικής τεχνολογίας

Πρόγραμμα σπουδών σχετικά με την εφαρμογή
υποστηρικτικών τεχνολογιών στην εκπαίδευση ενηλίκων

Ενότητα 4: Εύρεση και κινητοποίηση πόρων για την εφαρμογή της υποστηρικτικής τεχνολογίας

Πώς να βρείτε και να κινητοποιήσετε πόρους

Η εύρεση και κινητοποίηση πόρων για την εφαρμογή της υποστηρικτικής τεχνολογίας τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο μπορεί να είναι μια πολύπλευρη διαδικασία. Ακολουθεί ένας οδηγός βήμα προς βήμα για να σας βοηθήσει να περιηγηθείτε σε αυτή τη διαδικασία:

- 1. Προσδιορισμός των ενδιαφερομένων μερών:** Προσδιορίστε τους βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς που εμπλέκονται στην εφαρμογή της υποστηρικτικής τεχνολογίας, συμπεριλαμβανομένων κυβερνητικών φορέων, μη κυβερνητικών οργανώσεων (ΜΚΟ), ομάδων που υποστηρίζουν άτομα με αναπηρίες, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, εταιριών του ιδιωτικού τομέα και διεθνών οργανισμών.
- 2. Πηγές χρηματοδότησης της έρευνας:**
 - **Κρατικές επιχορηγήσεις και προγράμματα:** Διερευνήστε κυβερνητικά τμήματα, υπουργεία και οργανισμούς που διαθέτουν κονδύλια για πρωτοβουλίες υποστηρικτικής τεχνολογίας. Οι φορείς αυτοί μπορεί να διαθέτουν ειδικές επιχορηγήσεις ή προγράμματα που υποστηρίζουν την προσβασιμότητα και την ένταξη.
 - **Ιδρύματα και φιланθρωπικοί οργανισμοί:** Ιδρύματα και οργανισμοί που εστιάζουν στα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, την εκπαίδευση και την τεχνολογία συχνά παρέχουν επιχορηγήσεις για έργα που ευθυγραμμίζονται με την αποστολή τους.
 - **Διεθνείς οργανισμοί υποστήριξης:** Οι οργανισμοί όπως τα Ηνωμένα Έθνη, η Παγκόσμια Τράπεζα και η UNICEF μπορούν να προσφέρουν χρηματοδότηση για την εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς και για έργα υποστηρικτικής τεχνολογίας στις αναπτυσσόμενες χώρες.
- 3. Ανάπτυξη μιας ισχυρής πρότασης:** Συντάξτε μια ολοκληρωμένη πρόταση που περιγράφει τους στόχους, την ομάδα-στόχο, τα αναμενόμενα αποτελέσματα και τις απαιτήσεις του προϋπολογισμού της πρωτοβουλίας.

Βεβαιωθείτε ότι η πρόταση καταδεικνύει με σαφήνεια τον πιθανό αντίκτυπο του έργου στους εκπαιδευόμενους με αναπηρίες.

4. Ανάπτυξη συνεργασιών: Συνεργαστείτε με τους ενδιαφερόμενους φορείς, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών ΜΚΟ, των οργανώσεων που υποστηρίζουν τα άτομα με αναπηρία, των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και των εταιρειών τεχνολογίας. Οι συνεργασίες μπορούν να προσφέρουν πρόσθετους πόρους, εμπειρία και ένα ευρύτερο δίκτυο για την υποστήριξη της πρωτοβουλίας.

5. Συμμετοχή κυβερνητικών φορέων:

- Ταχθείτε υπέρ των αλλαγών πολιτικής που προωθούν την ενσωμάτωση της υποστηρικτικής τεχνολογίας στην εκπαίδευση και σε άλλους τομείς.
- Συνεργαστείτε με κυβερνητικούς φορείς αρμόδιους για θέματα αναπηρίας ή εκπαίδευσης για να εξασφαλίσετε την υποστήριξη και τη χρηματοδότησή τους.

6. Συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς: Συνεργαστείτε με διεθνείς οργανισμούς που επικεντρώνονται στα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και στην εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς. Οι οργανισμοί αυτοί παρέχουν καθοδήγηση, τεχνική βοήθεια και χρηματοδότηση για έργα που ευθυγραμμίζονται με τους στόχους τους.

7. Παρακολούθηση συνεδρίων και εκπαιδευτικών σεμιναρίων:

Συμμετάσχετε σε συνέδρια, ημερίδες και εργαστήρια σχετικά με την υποστηρικτική τεχνολογία, τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και την εκπαίδευση. Οι εκδηλώσεις αυτές παρέχουν ευκαιρίες δικτύωσης, κατάρτισης από ειδικούς και ανακάλυψης πιθανών πηγών χρηματοδότησης.

8. Διαδικτυακές πλατφόρμες και βάσεις δεδομένων επιχορηγήσεων:

Εξερευνήστε διαδικτυακές πλατφόρμες και βάσεις δεδομένων που απαριθμούν επιχορηγήσεις και ευκαιρίες χρηματοδότησης. Ιστοσελίδες όπως το GrantWatch, το GrantGopher και το Grants.gov μπορούν να σας βοηθήσουν να εντοπίσετε σχετικές επιχορηγήσεις.

9. Αναζήτηση χορηγιών από εταιρείες: Συνεργαστείτε με εταιρείες που εργάζονται στον τομέα της κοινωνικής ευθύνης και της συμπερίληψης. Πολλές εταιρείες προσφέρουν επιχορηγήσεις, δωρεές ή υποστήριξη σε έργα που ευθυγραμμίζονται με τις αξίες τους.

10. Συλλογική και διαδικτυακή χρηματοδότηση: Εξετάστε το ενδεχόμενο να χρησιμοποιήσετε πλατφόρμες συλλογικής χρηματοδότησης, όπως το Kickstarter, το Indiegogo ή το GoFundMe, για να συγκεντρώσετε κεφάλαια από ένα ευρύ κοινό που ενδιαφέρεται να υποστηρίξει τον σκοπό σας.

- 11. Ανάπτυξη στρατηγικής μάρκετινγκ:** Δημιουργήστε μια πειστική στρατηγική μάρκετινγκ για την ευαισθητοποίηση σχετικά με την πρωτοβουλία που θέλετε να αναλάβετε. Χρησιμοποιήστε τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τα δελτία τύπου και τις συνεργασίες για να προσεγγίσετε ένα ευρύτερο κοινό και να προσελκύσετε πιθανούς χρηματοδότες.
- 12. Ανάδειξη του αντίκτυπου:** Προωθείτε τακτικά την πρόοδο και τον αντίκτυπο της πρωτοβουλίας στους ενδιαφερόμενους και τους πιθανούς χρηματοδότες σας. Επισημάνετε τις ιστορίες επιτυχίας, τα αποτελέσματα και τη θετική αλλαγή που επιφέρει η εφαρμογή της υποστηρικτικής τεχνολογίας.
- 13. Επιμονή και δικτύωση:** Η ανοικοδόμηση σχέσεων, η δικτύωση και η επιμονή στις προσπάθειές σας να εξασφαλίσετε πόρους είναι βασικοί παράγοντες για την επιτυχή κινητοποίηση.

Να θυμάστε ότι η διαδικασία μπορεί να διαφέρει ανάλογα με τον τόπο σας, τους διαθέσιμους πόρους και τους συγκεκριμένους στόχους του έργου. Εάν χρειάζεται, προσαρμόστε την προσέγγισή σας αναλόγως.

Ανταλλαγή σωστών πρακτικών σε διάφορες χώρες

Αυστρία

Σε εθνικό επίπεδο

Στην Αυστρία, οι δυνατότητες χρηματοδότησης για την ένταξη των Ατόμων με Αναπηρία στη μη τυπική εκπαίδευση ενηλίκων είναι ελάχιστες. Η περιορισμένη μεταφορά γνώσεων μεταξύ των παρόχων μη τυπικής εκπαίδευσης ενηλίκων και των αρμόδιων κρατικών φορέων είναι προβληματική. Παρόλο που η Orient Express είναι ένας αναγνωρισμένος από το κράτος οργανισμός στον τομέα της βασικής εκπαίδευσης, η κοινή χρήση των γνώσεων είναι περιορισμένη.

Για να τηρήσει τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, η Αυστρία έχει ψηφίσει ένα Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Αναπηρία, με ορίζοντα δράσης το 2012-2020, και ένα δεύτερο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Αναπηρία, με ορίζοντα δράσης το 2022-2030. Η κοινωνία των πολιτών και η

ακαδημαϊκή κοινότητα συμμετέχουν στην αξιολόγηση των σχεδίων. Οι οργανώσεις για τα δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία έχουν απαιτήσει ένα δημοσιονομικό «ταμείο συμπερίληψης» για την εφαρμογή των μέτρων του σχεδίου δράσης, χωρίς μέχρι στιγμής να υπάρχει ανταπόκριση. Η συμπερίληψη φαίνεται να είναι ένα θέμα που δεν βρίσκεται στην κύρια ατζέντα της σημερινής κυβέρνησης.

Σε εθνικό επίπεδο, υπάρχουν διάφορες δυνατότητες υποβολής αίτησης χρηματοδότησης για υποστηρικτικά μέσα/τεχνολογία. Σε όλες τις περιπτώσεις, πρέπει να υποβληθεί εκ των προτέρων ένας κατά προσέγγιση υπολογισμός του κόστους. Σε αντίθεση με άλλες χώρες της ΕΕ, όπως στη Σκανδιναβία, ο φορέας κοινωνικής ασφάλισης δεν καλύπτει απαραίτητα (εν μέρει) το κόστος της υποστηρικτικής τεχνολογίας για τα άτομα με αναπηρία. Το υψηλότερο ποσό μερικής χρηματοδότησης από την κοινωνική ασφάλιση για υποστηρικτικά μέσα είναι περίπου 1400 ευρώ. Δεν υπάρχει κρατική οικονομική ενίσχυση για τα άτομα με αναπηρία, οι επιμέρους αποφάσεις λαμβάνονται σε ομοσπονδιακό επίπεδο, οπότε η κατάσταση μπορεί να διαφέρει σημαντικά από κράτος σε κράτος. Αυτό καθιστά πολύ δύσκολο να ενημερωθεί κανείς για το δικαίωμα χρηματοδότησης για τέτοιου είδους δράσεις. Η διαδικασία υποβολής αίτησης για οικονομική στήριξη συχνά ακολουθείται από μεγάλες περιόδους αναμονής και συνοδεύεται από πολλά γραφειοκρατικά εμπόδια. Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα ομοσπονδιακά ή/και πολιτειακά γραφεία πρόνοιας μπορούν να παρέχουν οικονομική βοήθεια. Τα ενταξιακά προγράμματα στοχεύουν στην αύξηση της παραγωγικότητας, την προσαρμογή στον χώρο εργασίας και την απασχόληση. Επίσης, είναι δυνατή η μερική επιδότηση, ανάλογα πάντα με το μισθό/εισόδημα του ατόμου με αναπηρία. Το Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας, Φροντίδας και Προστασίας των Καταναλωτών προσφέρει ένα ταμείο στήριξης για τα άτομα με αναπηρία που βρίσκονται σε δεινή κοινωνική κατάσταση, ειδικά όσον αφορά τα υποστηρικτικά μέσα (π.χ. κυλιόμενες σκάλες ή ανελκυστήρες, βοηθήματα επικοινωνίας και κινητικότητας). Διαφορετικά, είναι δυνατή η λήψη μέτρων οικονομικής ελάφρυνσης για τα άτομα με αναπηρία (φορολογικές ελαφρύνσεις). Το μεγαλύτερο μέρος των κονδυλίων τους διατίθεται για την προσαρμογή του χώρου εργασίας. Όσον αφορά την ιδιωτική αποκατάσταση ή προσαρμογή, μπορείτε να απευθυνθείτε σε ταμεία όπως το Κοινωνικό Ταμείο Βιέννης (μόνο για τους κατοίκους της Βιέννης).

Ορισμένα ιδιωτικά ταμεία στοχεύουν στην υποστήριξη έργων ή ατόμων με τη χρηματοδότηση υποστηρικτικών τεχνολογιών. Ο οργανισμός πρόνοιας Diakonie και ο πάροχος ενέργειας VERBUND στοχεύουν συγκεκριμένα στην υποστήριξη των ΥΤ με το Ταμείο Ενδυνάμωσης VERBUND και συνεργάζονται με το Αυστριακό

Ινστιτούτο Τεχνολογίας και το συμβουλευτικό δίκτυο LIFEtool. Υπάρχει επίσης η δυνατότητα υποβολής αίτησης για άμεση στήριξη για οικογένειες και παιδιά. Η φιλανθρωπική οργάνωση Lebenshilfe Österreich προσφέρει ένα ετήσιο βραβείο (5000 ευρώ) για τα επιτεύγματα με κέντρο δράσης την ένταξη. Στόχος αυτής της δράσης είναι η δημοσιοποίηση των σωστών πρακτικών. Το γενικό θέμα του έτους 2022 ήταν η εκπαίδευση και ο πολιτισμός. Βραβεύτηκαν διάφορες πρωτοβουλίες που διευκολύνουν τη συμπερίληψη όχι μόνο ως στόχο αλλά και ως νοοτροπία.

Σε διεθνές επίπεδο

Οι δημόσιοι φορείς θα μπορούσαν να υποβάλουν αίτηση για χρηματοδότηση μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) προκειμένου να αυξήσουν την απασχόληση των ατόμων που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες (ηλικιωμένοι, νέοι, ΑΜΕΑ, γυναίκες). Η Αυστρία επικεντρώθηκε στην κατάρτιση, την εκπαίδευση και την κοινωνική ένταξη με την κατανομή των κονδυλίων του ΕΚΤ. Ωστόσο, το ΕΚΤ+ επικεντρώνεται τώρα στο σχέδιο ανάκαμψης όσον αφορά τον COVID-19 και δεν αναφέρεται πλέον στα άτομα με αναπηρία ως ομάδα-στόχο.

Σύμφωνα με το σχέδιο ανάκαμψης της ΕΕ, το εθνικό σχέδιο της Αυστρίας περιλαμβάνει 32 επενδύσεις και 27 μεταρρυθμίσεις (κατανομή περίπου 3,46 δισ. ευρώ) για την ψηφιακή μετάβαση έως τον Αύγουστο του 2026).

Συμπεριλαμβάνονται, επίσης, επενδύσεις σε μελλοντικές τεχνολογίες και υποστήριξη της «αναβάθμισης των δεξιοτήτων» (Next Generation EU, Διευκόλυνση ανάκαμψης και ανθεκτικότητας).

Λύσεις ανοικτού κώδικα/ χαμηλού κόστους

Διάφορες εφαρμογές για τη βοήθεια των ατόμων με αναπηρία είναι διαθέσιμες με χαμηλό ή χωρίς κόστος. Η δωρεάν εφαρμογή Carito κάνει τις πληροφορίες πιο προσιτές με αυτόματες μεταφράσεις σε εύκολη γλώσσα. Το Carito παρέχει επίσης χαμηλού κόστους εργαστήρια και εκπαιδεύσεις για προσβάσιμη επικοινωνία (συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής κειμένων σε εύκολη γλώσσα, προσβάσιμων γραφικών και σχεδιασμού εκδηλώσεων). Η εφαρμογή iSignIt είναι ένα βοήθημα διερμηνείας στη νοηματική γλώσσα για υπηρεσίες υγείας. Το ίδρυμα AsTeRICS εργάζεται σε δωρεάν ψηφιακές και αναλογικές υποστηρικτικές τεχνολογίες σε συνεργασία με το FH Technikum της Βιέννης (Πανεπιστήμιο Εφαρμοσμένων Επιστημών), όπου τα ερευνητικά και φοιτητικά προγράμματα μπόρεσαν να αναπτύξουν εξατομικευμένες λύσεις για άτομα με αναπηρία που χρειάζονται βοήθεια, όταν τα απαραίτητα εργαλεία δεν έχουν ακόμη αναπτυχθεί.

Το λογισμικό AsTeRIX Grid που βασίζεται στο πρόγραμμα περιήγησης υποστηρίζει την επικοινωνία για διάφορες ανάγκες και είναι κατάλληλο για τους αρχάριους εκπαιδευόμενους, λειτουργεί με όλα τα λειτουργικά συστήματα και σε όλα τα smartphones (με βάση τα σύμβολα, διαφορετικές γλώσσες και διαφορετικά ερεθίσματα για τον έλεγχο). Το μη κερδοσκοπικό ίδρυμα έχει επίσης αναπτύξει το Flip Mouse, ένα χειριστήριο ελέγχου αφής, με κόστος που ανέρχεται περίπου στα 30 ευρώ. Αυτά είναι μερικά από τα πιο χαρακτηριστικά παραδείγματα που θα μπορούσαμε να αναφέρουμε, καθώς υπάρχει ένας μακρύς κατάλογος διαθέσιμων εφαρμογών υποστηρικτικής τεχνολογίας ειδικά για εκπαιδευόμενους με αναπηρία.

Σωστές πρακτικές εφαρμογής

Στην Αυστρία, ο τομέας της μη τυπικής εκπαίδευσης ενηλίκων είναι αρκετά ευρύς και ποικιλόμορφος (κυμαίνεται από μαθήματα κεραμικής μέχρι την κρατικά χρηματοδοτούμενη γλωσσική και βασική εκπαίδευση). Τα μαθήματα που παρέχει η Orient Express στις γυναίκες είναι όλα επίσημα μαθήματα βασικής εκπαίδευσης (όλα χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ). Οι επίσημοι πάροχοι βασικής εκπαίδευσης είναι υποχρεωμένοι να καθιστούν τους διά ζώσης χώρους μάθησης όσο το δυνατόν πιο προσβάσιμους. Όσον αφορά τη διαχείριση των έργων, οι ελεγκτικές υπηρεσίες ελέγχουν τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζονται τα οριζόντια θέματα, όπως η αναπηρία.

Σύμφωνα με τη διαθεματική κατανόηση των διακρίσεων, η ενσωμάτωση της αναπηρίας αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του εκπαιδευτικού μας έργου. Σύμφωνα με τους επικρατέστερους ορισμούς της αναπηρίας, οι μαθησιακές δυσκολίες είναι επίσης περιορισμοί και εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι στην καθημερινή ζωή, στο εκπαιδευτικό σύστημα και στην αγορά εργασίας. Πολλοί από τους συμμετέχοντες στις τάξεις της βασικής εκπαίδευσης έχουν επηρεαστεί από εκπαιδευτικά μειονεκτήματα, εμπειρίες βίας, τραύματα (συχνά μέσω εμπειριών πολέμου ή φυγής) ή ατομικούς γνωστικούς παράγοντες που εμποδίζουν τη συγκέντρωση και τη μάθηση. Έτσι, στην εργασία με την ομάδα-στόχο μας, η προσβασιμότητα αφορά πολλά επίπεδα: Από την προσβασιμότητα του υλικού κειμένων που είναι κατάλληλο για αρχάριους στην ανάγνωση (με ειδικές μορφές γραμματοσειράς) μέχρι την απασχόληση ομιλητών ως συναδέλφων/εκπαιδευτών, καθώς και τον σεβασμό του ατομικού ρυθμού μάθησης κάθε εκπαιδευόμενου. Η προσβασιμότητα περιλαμβάνει επίσης μια προσέγγιση με ευαισθησία στο τραύμα στο εκπαιδευτικό μας έργο, π.χ. με τη δημιουργία ενός φωτεινού και φιλικού χώρου μάθησης. Επιπλέον, οι εγκαταστάσεις μας είναι προσβάσιμες με αναπηρικό αμαξίδιο.

Είναι δύσκολο να γενικεύσει κανείς πληροφορίες για ολόκληρο τον τομέα της μη τυπικής εκπαίδευσης ενηλίκων, καθώς έχει μεγάλη διαφορά αν οι τάξεις χρηματοδοτούνται από το κράτος ή όχι. Για τον κύριο στόχο μας, τις τάξεις εκμάθησης γραφής και ανάγνωσης, θα έπρεπε να δημιουργηθούν βέλτιστες πρακτικές. Λόγω της αλληλεπικάλυψης των μαθημάτων σε μια δεύτερη γλώσσα καθώς και της περιορισμένης ψηφιακής επάρκειας, η εφαρμογή υποστηρικτικών τεχνολογιών αποδεικνύεται δύσκολη στις τάξεις μας.

Εθνική νομοθεσία

Δεν υπάρχει νομικό δικαίωμα στο οποίο να μπορούν να βασιστούν τα άτομα με αναπηρία για τη χρηματοδότηση των ΥΤ. Ο αυστριακός φεντεραλισμός στην περίπτωση αυτή, οδηγεί σε μεγαλύτερο βαθμό ανισότητας όλη τη χώρα όσον αφορά το θέμα αυτό. Η Αυστρία επικύρωσε τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία το 2008. Σύμφωνα με αυτή τη νομοθεσία, ανάλογα με τον φορέα χρηματοδότησης, κάθε εκπαιδευτικό ίδρυμα πρέπει να είναι προσβάσιμο για όλους. Ωστόσο, δεν είναι δεδομένο ότι τα ιδρύματα μη τυπικής εκπαίδευσης ενηλίκων μπορούν να λάβουν κρατική χρηματοδότηση για να γίνουν προσβάσιμα.

Η Ευρωπαϊκή Πράξη για την Προσβασιμότητα πρέπει να επικυρωθεί μέχρι τον Ιούνιο του 2025 και τα σχέδια για την σχετική εθνική νομοθεσία έπρεπε να υποβληθούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέχρι τις 28 Ιουνίου 2022. Η Αυστρία κατάφερε να υποβάλει τα σχέδια πριν την λήξη της προθεσμίας.

Ο ομοσπονδιακός νόμος για την ισότητα των ατόμων με αναπηρία ισχύει από το 2006, με σκοπό την πρόληψη των διακρίσεων και τη διασφάλιση της προσβασιμότητας αυτών των ατόμων κυρίως στη δημόσια διοίκηση, την οικονομία και την αγορά εργασίας. Το Συμβούλιο των Ατόμων με Αναπηρία θεωρεί τον νόμο ως βέλτιστη πρακτική στην ΕΕ. Η νοηματική γλώσσα έχει ενσωματωθεί στο Σύνταγμα ως επίσημη γλώσσα. Το Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων προσφέρει μια κατευθυντήρια γραμμή για να καταστεί δυνατή η εργασία του Δικτύου Επαγγελματικής Βοήθειας (NEBA). Το έργο αυτό υποστηρίζει και υλοποιεί την επαγγελματική καθοδήγηση, την κατάρτιση και την υποστήριξη της απασχόλησης για τα άτομα με αναπηρία. Στη Βιέννη, ένας νόμος για την ισότητα των ευκαιριών εξασφαλίζει χρηματοδότηση ύψους 10.000 ευρώ κατ' ανώτατο όριο για τα άτομα με αναπηρία από το Κοινωνικό Ταμείο της Βιέννης.

Επαφές για υποστήριξη/συμβουλές

- Ένωση Τυφλών (Blinden- und Sehbehindertenverband Österreich): www.blindenverband.at/en
- Αυστριακό Συμβούλιο για την Αναπηρία: www.behindertenrat.at/about-us/
- Υποστήριξη πρώιμης επικοινωνίας Άνω Αυστρίας (Diakonie): www.diakonie.at/unsere-angebote-und-einrichtungen/fruehe-kommunikations-foerderung-oberoesterreich
- Integration Wien: www.integrationwien.at/de/
- Δίκτυο συμβουλευτικών υπηρεσιών LIFEtool (λειτουργούν μεμονωμένα συμβουλευτικά γραφεία σε όλη τη χώρα, με έμφαση στα κινητικά και γνωστικά βοηθήματα επικοινωνίας): www.lifetool.at/startseite/
- Δίκτυο Επαγγελματικής Βοήθειας NEBA: www.neba.at/
- Ένωση Υπηρεσιών για την Αυστριακή Νοηματική Γλώσσα: www.oegsbarrierefrei.at/#:~:text=Seit%20seiner%20Gr%C3%BCndung%20im%20Jahr,und%20h%C3%B6renden%20Menschen%20in%20%C3%96sterreich.
- Κοινωνικό Ταμείο Βιέννης (Fond Soziales Wien): www.fsw.at/
- VOX (Συμβουλευτικό Κέντρο Τεχνικής Βοήθειας για κωφούς και βαρήκοους): www.vox.or.at/beratungscenter-vox-technische-assistenz

Χρήσιμοι σύνδεσμοι

- Ίδρυμα AsTeRIX: www.asterics-foundation.org/1270-2/
- Εφαρμογή Capito: www.capito.eu/en/
- Εφαρμογή ISignIt: signit.weebly.com/english.html
- Ταμείο Ενδυνάμωσης VERBUND: www.verbund.com/en-at/about-verbund/responsibility/social-issues/empowerment-funds

Ελλάδα

Εισαγωγή

Η Judy Heumann, ακτιβίστρια για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, δήλωσε ότι «η τεχνολογία κάνει τα πράγματα απλά και εύκολα για τους περισσότερους ανθρώπους, αλλά για τα άτομα με αναπηρία κάνει τα πράγματα εφικτά». Ο συνεχής ρυθμός εκσυγχρονισμού και αναβάθμισης της ποιότητας ζωής στις κοινωνίες απαιτεί την υιοθέτηση νέων τεχνολογιών. Με αυτόν τον τρόπο δημιουργείται ένα πλαίσιο για την κοινωνική συμπερίληψη και την αποδοχή των ατόμων με αναπηρία σε διάφορες πτυχές της ζωής.

Μέχρι πριν από λίγα χρόνια, η Ελλάδα είχε εφαρμόσει λίγες μόνο διατάξεις όσον αφορά τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία. Οι Παραολυμπιακοί Αγώνες που πραγματοποιήθηκαν στην Αθήνα το 2004 και στη συνέχεια οι Ειδικοί Ολυμπιακοί Αγώνες το 2011 έδωσαν το έναυσμα για τη βελτίωση των υπηρεσιών και της προσβασιμότητας. Μπορεί η Ελλάδα να μην αποτελεί ακόμη ένα υποδειγματικό μοντέλο κοινωνικής και εκπαιδευτικής ένταξης των ατόμων με αναπηρία, αλλά με τον απαραίτητο σχεδιασμό και χρόνο, καθώς και με υποστηρικτικά προγράμματα όπως το IEDA, μπορεί να δώσει κατευθυντήριες γραμμές για την επιτυχή ένταξη αυτής της κοινωνικής ομάδας.

Υποστηρικτική Τεχνολογία στην Ελλάδα

Υποστηρικτική τεχνολογία και ιστότοποι

Αρχικά, μια πληθώρα ιστότοπων, όπως αυτός της ελληνικής κυβέρνησης (www.gov.gr), περιλαμβάνει ένα εργαλείο υποστηρικτικής τεχνολογίας για τα άτομα με αναπηρία. Το εργαλείο αυτό τους επιτρέπει να περιηγηθούν στον ιστότοπο με ευκολία και να τον προσαρμόσουν στις ανάγκες τους. Για παράδειγμα, κάνοντας κλικ στο εικονίδιο του εργαλείου, ο χρήστης μπορεί να επιλέξει το χαρακτηριστικό «ανάγνωση» ή μπορεί να ενισχύσει τη φωτεινότητα ή το μέγεθος των γραμμάτων. Οι προγραμματιστές σχεδιάζουν τα μενού των ιστότοπων με τέτοιο τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα.

Πρωτοβουλίες υποστηρικτικής τεχνολογίας από διάφορους οργανισμούς

Υπάρχουν διάφοροι οργανισμοί που υλοποιούν δράσεις για άτομα με ειδικές ανάγκες εφαρμόζοντας υποστηρικτική τεχνολογία. Η ΕΛΕΠΑΠ- Ελληνική Εταιρεία Προστασίας Και Αποκαταστάσεως Ανάπηρων Προσώπων είναι ένας από τους πιο γνωστούς οργανισμούς που έχει ως στόχο την παροχή ίσων ευκαιριών στα παιδιά. Επιπλέον, το πρόγραμμα της ΕΛΕΠΑΠ για την υποστηρικτική τεχνολογία απευθύνεται σε παιδιά που δεν μπορούν να επικοινωνήσουν λεκτικά ή που έχουν δυσκολίες στη λεκτική επικοινωνία ή στη μάθηση και στο παιχνίδι, ώστε να ξεπεράσουν τα εμπόδια και να εξελιχθούν. Το πρόγραμμα διεξάγεται ατομικά, σε ομάδες ή και από κοινού από διάφορους επαγγελματίες υγείας.

Χρησιμοποιούνται οι ακόλουθες μέθοδοι:

- Εξατομικευμένη πρόσβαση σε περιβάλλον υπολογιστή (υπολογιστή, iPad, tablet), π.χ. με τη χρήση διακοπών, εναλλακτικών πληκτρολογίων, ποντικιού, οθόνης αφής, τεχνολογίας οφθαλμικής ιχνηλάτησης.

- Εξατομικευμένη και επαυξημένη επικοινωνία, για παράδειγμα με τη χρήση συσκευών παραγωγής ομιλίας, ειδικό πληκτρολόγιο.
- Εξατομικευμένος έλεγχος καθημερινών συσκευών.

Στόχος αυτού του προγράμματος είναι να αναδείξει τον ενεργό ρόλο των παιδιών στις καθημερινές δραστηριότητες και περιλαμβάνει επίσης ειδικά εκπαιδευμένους εργοθεραπευτές, οι οποίοι ενημερώνονται για τα νέα τεχνολογικά επιτεύγματα και συνεργάζονται με λογοθεραπευτές και εκπαιδευτικούς ειδικής αγωγής.

Η SciFy (Science For You (Επιστήμη για σένα)) είναι ένας ελληνικός μη κυβερνητικός οργανισμός που δραστηριοποιείται στον τομέα της καινοτομίας και των τεχνολογιών. Ο μη κερδοσκοπικός αυτός οργανισμός έχει ως στόχο να επιφέρει κοινωνικές αλλαγές, δημιουργώντας και προσφέροντας δωρεάν τεχνολογικά εργαλεία, μοιράζοντας τις γνώσεις του, αλλά και αναπτύσσοντας υποστηρικτικές κοινότητες, αφού συνεργάζεται με ερευνητικά κέντρα, πανεπιστήμια, ΜΚΟ, εταιρείες και τελικούς χρήστες. Αναμφίβολα, οι υποστηρικτικές τεχνολογίες δεν είναι προσβάσιμες σε όλους λόγω της υψηλής τιμής στην οποία διατίθενται στην αγορά. Ωστόσο, υπάρχουν οργανισμοί, όπως η SciFy που δημιουργούν και προσφέρουν δωρεάν πληθώρα τέτοιων τεχνολογιών προκειμένου να διευκολύνουν την καθημερινή ζωή των ατόμων με αναπηρία και την συμπερίληψή τους στην κοινωνία. Οι δράσεις της SciFy έχουν πρωτοποριακό χαρακτήρα ειδικά στον τομέα των εφαρμογών διαδικτυακών παιχνιδιών για άτομα με προβλήματα όρασης. Στον ιστότοπό τους υπάρχει ειδική σελίδα με όλες τις δραστηριότητές τους σχετικά με τις υποστηρικτικές τεχνολογίες και τα άτομα με αναπηρία.

Μετά από ενδελεχή έρευνα, μπορεί κανείς να βρει ιδιωτικές πρωτοβουλίες ατόμων και οργανισμών στον τομέα της υποστηρικτικής τεχνολογίας. Ένα τέτοιο παράδειγμα στην Ελλάδα είναι το Ινστιτούτο Λίλιαν Βουδούρη, το οποίο δημιούργησε το «Εργαστήριο Υποστηρικτικής Τεχνολογίας Λίλιαν Βουδούρη» και έχει αποκτήσει σημαντική εμπειρία στη διερεύνηση των επιπτώσεων της αναπηρίας στη ζωή των παιδιών και των ενηλίκων. Έχει προσφέρει εναλλακτική θεραπεία, εκπαίδευση και ανάπτυξη δεξιοτήτων σε περισσότερα από 300 άτομα.

Υποστηρικτική τεχνολογία στις ελληνικές βιβλιοθήκες

Αντίστοιχα, οι ελληνικές βιβλιοθήκες έχουν αναλάβει την πρωτοβουλία να δημιουργήσουν ένα περιβάλλον χωρίς αποκλεισμούς για τα άτομα με αναπηρία, συμμετέχοντας σε σχετικά προγράμματα. Για παράδειγμα, η Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη Μακεδονίας, από το 2000, στο πλαίσιο του έργου ACCELERATE έχει εγκαταστήσει έναν υπεσύγχρονο σταθμό εργασίας για άτομα με προβλήματα

όρασης που περιλαμβάνει προσωπικό υπολογιστή με ειδικό λογισμικό και υλικό (2 PC Pentium 4 με μονάδα CD-ROM και σύνδεση στο διαδίκτυο, JAWS (για Windows), Apollo II, εξωτερική μονάδα σύνθεσης ομιλίας, οθόνη Braille, λογισμικό αποτελεσματικής μεγέθυνσης της οθόνης Supernova 6 με το πρόγραμμα ανάγνωσης οθόνης Hal LHT 26,3 392 ενσωματωμένο, λογισμικό Braille για τη μετατροπή του κειμένου σε μορφή Braille, φωνητικός συνθέτη Orpheus, σαρωτή βιβλίων και λογισμικό OCR, εκτυπωτή Braille, κλειστό κύκλωμα τηλεοπτικού σήματος CCTV).

Οι βιβλιοθήκες του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών είναι εξοπλισμένες με σταθμούς εργασίας και εξειδικευμένα βοηθήματα για την υποστήριξη ατόμων με αναπηρία. Οι εν λόγω σταθμοί εργασίας είναι σχεδιασμένοι έτσι ώστε να παρέχουν πρόσβαση σε τυφλούς φοιτητές, φοιτητές με χαμηλή όραση και φοιτητές με αναπηρία των άνω άκρων όχι μόνο στους πόρους των πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών αλλά και στο περιεχόμενο του Διαδικτύου και σε κοινές εφαρμογές λογισμικού γραφείου. Στόχος αυτών των πρωτοβουλιών είναι να διασφαλιστεί ότι οι φοιτητές με αναπηρία αισθάνονται περισσότερο ενταγμένοι. Το Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών παρέχει μέσω του Τμήματος Ηλεκτρονικής Προσβασιμότητας ακαδημαϊκά συγγράμματα σε ποικίλες προσβάσιμες ψηφιακές μορφές.

Κέντρο Καθολικής Πρόσβασης & Υποστηρικτικών Τεχνολογιών

Τέλος, το Κέντρο για την Καθολική Πρόσβαση και τις Υποστηρικτικές Τεχνολογίες (CUA&AT) έχει ως στόχο «να υποστηρίξει την ισότιμη συμμετοχή και την κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση των ατόμων με αναπηρία και των ηλικιωμένων στην Κοινωνία της Πληροφορίας, σχεδιάζοντας προϊόντα και υπηρεσίες προσβάσιμες και φιλικές ως προς τη χρήση», όπως αναφέρει στην ιστοσελίδα του. Το Κέντρο αναπτύσσει τεχνολογίες και εφαρμογές για διάφορους τομείς, όπως η πρόσβαση στον Παγκόσμιο Ιστό, η επεξεργασία κειμένου, τα ηλεκτρονικά βιβλία, οι διαπροσωπικές επικοινωνίες, η ειδική εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση, οι τηλεπικοινωνίες, η τηλεματική της υγείας και φορητά εργαλεία πληροφορικής.

Ευρωπαϊκό πλαίσιο

Στον ευρωπαϊκό πληθυσμό ηλικίας 16 έως 64 ετών, σχεδόν το 15 % των γυναικών και το 14 % των ανδρών αναφέρουν είτε μέτρια είτε σοβαρή αναπηρία. Τα ποσοστά αυτά δείχνουν ότι η δράση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη δημιουργία

ενός περιβάλλοντος ίσων ευκαιριών για όλους είναι απαραίτητη για την επίτευξη της κοινωνικής συμπερίληψης αυτών των ατόμων.

Στις 27 Ιουνίου 2019, θεσπίστηκε η Ευρωπαϊκή Πράξη για την Προσβασιμότητα και όλα τα κράτη μέλη έχουν προθεσμία 3 ετών για να τη μεταφέρουν στο εθνικό τους δίκαιο, θεσπίζοντας νέα ή ήδη υπάρχουσα εθνική νομοθεσία για να συμμορφωθούν με την Πράξη. Όπως αναφέρει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «η ΕΑΑ αποτελεί ένα βήμα προς τα εμπρός για τη μείωση των εμποδίων για τα άτομα με αναπηρία εντός της ΕΕ: αποσκοπεί να κάνει τα προϊόντα και τις υπηρεσίες πιο προσβάσιμες έτσι ώστε οι πολίτες να τα χρησιμοποιούν καθημερινά».

Η Ευρωπαϊκή Πράξη Προσβασιμότητας θα καλύπτει τα ακόλουθα προϊόντα και υπηρεσίες:

- Υπολογιστές και λειτουργικά συστήματα
- ATM, μηχανήματα έκδοσης εισιτηρίων και υπηρεσίες check-in
- Τηλέφωνα και smartphones
- Εξοπλισμός που σχετίζεται με υπηρεσίες ψηφιακής τηλεόρασης
- Υπηρεσίες τηλεφωνίας και συναφής εξοπλισμός
- Υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων, όπως εξοπλισμός τηλεοπτικής μετάδοσης και συναφής καταναλωτικός εξοπλισμός
- Υπηρεσίες που σχετίζονται με τις αεροπορικές, λεωφορειακές, σιδηροδρομικές και πλωτές μεταφορές επιβατών
- Τραπεζικές υπηρεσίες
- Ηλεκτρονικά βιβλία
- Ηλεκτρονικό εμπόριο

Συμπέρασμα

Η υποστηρικτική τεχνολογία μπορεί να εφαρμοστεί σε κάθε πτυχή της καθημερινής ζωής, προκειμένου να εξισωθούν οι ευκαιρίες για τα άτομα με αναπηρία. Χρειάζονται έργα που στοχεύουν στην καταπολέμηση της περιθωριοποίησης των ατόμων με αναπηρία, ώστε να αισθάνονται ότι έχουν συμπεριληφθεί στην κοινωνία.

Παρά τους τομείς που αναφέραμε παραπάνω στους οποίους έχει εφαρμοστεί η υποστηρικτική τεχνολογία, η αγορά της στην Ελλάδα είναι αρκετά ανεπαρκής. Υπάρχουν πολλοί λόγοι για τους οποίους υπάρχει αυτό το πρόβλημα, όχι μόνο επειδή εισάγεται με αργούς ρυθμούς στην κοινωνία, αλλά και επειδή ορισμένα εργαλεία ή εξοπλισμοί είναι ακριβά ή/και δεν υποστηρίζουν την ελληνική γλώσσα. Προκειμένου να ανταποκριθεί στις ανάγκες της ελληνικής εκπαίδευσης, το

λογισμικό πρέπει να μεταφραστεί στην ελληνική γλώσσα και, εφόσον αυτό δεν συμβαίνει, δεν υπάρχει μεγάλη καταναλωτική ζήτηση.

Συμπερασματικά, για να επιτευχθούν υψηλά επίπεδα κοινωνικής και εκπαιδευτικής ένταξης, είναι σημαντικό να αναβαθμίζονται συνεχώς οι τομείς αυτοί με την εφαρμογή υποστηρικτικών τεχνολογιών.

Παραπομπές

- ΕΛΕΠΑΠ. Υποστηρικτική Τεχνολογία: elepap.gr/en/our-programs/therapeutic-programs/assistive-technology/
- ΙΤΕ. Κέντρο Καθολικής Πρόσβασης και Υποστηρικτικών Τεχνολογιών (CUA&AT).
- www.ics.forth.gr/hci/centre-universal-access-assistive-technologies-cuaat?lang=el
- SCIFY, Υποστηρικτικές τεχνολογίες www.scify.gr/site/el/impact-areas/assistive-technologies
- ec.europa.eu/eurostat/documents/3930297/5934086/KS-AW-01-001-EN.PDF/ca44b44f-6fdb-47da-9d7d-2967071bcb9f?version=1.0
- Mundo Madou, Avenue des Arts 7-8, 1210 Βρυξέλλες, Βέλγιο Σεπτέμβριος 2020, Ευρωπαϊκή Πράξη για την Προσβασιμότητα Εργαλειοθήκη για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο www.edf-feph.org/content/uploads/2020/12/final_edf_transposition_toolkit_accessibility_act.pdf
- Ευρωπαϊκή Πράξη Προσβασιμότητας για τη βελτίωση της προσβασιμότητας των προϊόντων και των υπηρεσιών στην ενιαία αγορά
- «Εργαστήριο Υποστηρικτικής Τεχνολογίας Λίλιαν Βουδούρη» lilianvoudouri.gr/ergastiri-ypostiriktikis-technologias-idryma-koinonikis-ergasias/
- Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Ηλεκτρονική προσβασιμότητα access.uoa.gr/en/services-2/e-accessibility/

Ρουμανία

Δυνατότητες χρηματοδότησης σε εθνικό επίπεδο

Στη Ρουμανία, τα άτομα με αναπηρία μπορούν να λάβουν επιχορηγήσεις από το Εθνικό Ταμείο Ασφάλισης Υγείας (NHIF) για την αγορά υποστηρικτικής τεχνολογίας. Ωστόσο, πολύ λίγες υποστηρικτικές συσκευές επιδοτούνται από το NHIF και αυτό καθιστά την υποστηρικτική τεχνολογία απαγορευτική για τα περισσότερα άτομα.

Τα άτομα με αναπηρία μπορούν επίσης να λάβουν κουπόνια από έργα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ (Επιχειρησιακό πρόγραμμα «Ανθρώπινο κεφάλαιο», προτεραιότητα «Θέσεις εργασίας για όλους»). Ορισμένα έργα περιλαμβάνουν δραστηριότητες, όπως η παροχή υποστηρικτικών τεχνολογιών και συσκευών και τεχνολογιών πρόσβασης σε ΑΜΕΑ που λαμβάνουν υπηρεσίες πληροφόρησης και συμβουλευτικής, διαμεσολάβησης και κατάρτισης. Τα κουπόνια μπορούν να χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για την απόκτηση υποστηρικτικών τεχνολογιών.

Ωστόσο, οι εργαζόμενοι με αναπηρία έχουν περιορισμένη πρόσβαση σε επιδοτούμενες υποστηρικτικές τεχνολογίες και συσκευές και πολλά άτομα δεν χρησιμοποιούν τις υποστηρικτικές συσκευές ή τεχνολογίες που χρειάζονται, συχνά επειδή δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να τις αγοράσουν. Υπάρχουν δύο κύριοι λόγοι για την κατάσταση αυτή:

- δεν περιλαμβάνονται όλες οι κατηγορίες αναγκαίων βοηθητικών μέσων και τεχνολογιών στη βασική δέσμη ιατροτεχνολογικών προϊόντων που προορίζονται για την αποκατάσταση οργανικών ή λειτουργικών ελλείψεων σε εξωνοσοκομειακή βάση, η οποία ρυθμίζεται με κυβερνητική απόφαση και περιγράφεται λεπτομερώς με κοινή απόφαση του Υπουργού Υγείας και του Προέδρου του Εθνικού Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας (ΝΗΙΗ).
- ο αριθμός των κατασκευαστών και διανομέων υποστηρικτικών προϊόντων και τεχνολογιών είναι πολύ χαμηλός, επειδή δεν υπάρχει εθνική πολιτική που εξασφαλίζει την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σε όλες τις κατηγορίες υποστηρικτικών προϊόντων και τεχνολογιών, τόσο ιατρικών όσο και μη ιατρικών.

Σωστές πρακτικές εφαρμογής

Το έργο

«Διευκόλυνση της ένταξης των ατόμων με αναπηρία στην αγορά εργασίας» επέτρεψε στα άτομα με αναπηρία που αναζητούσαν εργασία να αποκτήσουν μια επιταγή αξίας περίπου 5000 ευρώ, η οποία μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για την αγορά υποστηρικτικών συσκευών. Το έργο υλοποιήθηκε από την Εθνική Αρχή για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, των Παιδιών και των Υιοθεσιών, σε συνεργασία με τον Εθνικό Οργανισμό Απασχόλησης κατά την περίοδο 23.05.2019-23.05.2022. Οι συσκευές αυτές πρέπει να περιλαμβάνονται στις συστάσεις του ειδικού ιατρού σχετικά με το είδος των υποστηρικτικών τεχνολογιών και συσκευών και των τεχνολογιών πρόσβασης.

Ο οδηγός "Ghid de utilizare a instrumentelor digitale pentru activitatea didactică on-line" (Οδηγός για τη χρήση ψηφιακών εργαλείων για τη διδασκαλία στο διαδίκτυο) που είναι διαθέσιμος στη διεύθυνση

https://www.ccdbr.ro/anunturi/ghid_instrumente_dig.pdf περιλαμβάνει το κεφάλαιο «Ψηφιακές υποστηρικτικές τεχνολογίες για εκπαιδευόμενους με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες» που αποσκοπεί να βοηθήσει τους εκπαιδευτές να δημιουργήσουν συμπεριληπτικούς ψηφιακούς εκπαιδευτικούς πόρους.

Εθνική νομοθεσία

Η ρουμανική νομοθεσία στον τομέα της προστασίας των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία βασίζεται στις ακόλουθες σημαντικές διατάξεις:

- Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
- Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
- Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ
- Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία
- Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση
- Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Υπάρχει ένας εκτενής κατάλογος κανονιστικών πράξεων που ρυθμίζουν το πεδίο δραστηριότητας στον τομέα της αναπηρίας. Μεταξύ αυτών, η Εθνική Στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία «Μια δίκαιη Ρουμανία» 2022-2027 (<http://anpd.gov.ro/strategia2022-2027/download/The%20National%20Strategy%20for%20the%20Rights%20of%20Persons%20with%20Disabilities%20-%20An%20equitable%20Romania,%202022-2027.pdf>) εγκρίθηκε και δημοσιεύθηκε τον Απρίλιο του 2022. Η στρατηγική έχει, μεταξύ άλλων, ως στόχο την αύξηση του αριθμού των ατόμων με αναπηρία που έχουν πρόσβαση σε υποστηρικτικές τεχνολογίες μέσω μη επιστρεπτέων εξωτερικών πηγών (τουλάχιστον 40 χιλιάδες άτομα με αναπηρία, έως το 2027), καθώς και την αύξηση του καταλόγου των υποστηρικτικών συσκευών, που διακανονίζονται μέσω του Ενιαίου Εθνικού Ταμείου Ασφάλισης Υγείας.

Η οδηγία (ΕΕ) 2019/882 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, σχετικά με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας για προϊόντα και υπηρεσίες, συμπεριλήφθηκε στη ρουμανική νομοθεσία το 2022.

Επικοινωνία με φορείς στη Ρουμανία που μπορούν να παράσχουν υποστήριξη/ συμβουλές/ κ.λπ.

1. Εθνική Αρχή για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Ατόμων με Αναπηρία, <http://anpd.gov.ro/> . INFOLINE Υποστηρικτική τεχνολογία: +40 751.015.063
2. Η οργάνωση «Foundation» για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση ατόμων με αναπηρίες είναι ένας μη κυβερνητικός, μη κερδοσκοπικός, μη πολιτικός οργανισμός με αποστολή να εξασφαλίσει ίσες ευκαιρίες εκπαίδευσης και κατάρτισης σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες (λόγω αναπηριών ή δυσμορφιών, εθνικότητας, κοινωνικής ή γεωγραφικής κατάστασης) και στους ειδικούς που εργάζονται με αυτές τις ομάδες. Διεύθυνση: A: Strada Poenaru Bordea 6, SECTOR 4, Βουκουρέστι, 040093, τηλέφωνο επικοινωνίας +40 21 337 1019, <http://www.fundatiah.ro/>.

Η Federatia pentru Accesibilizarea Romaniei (FAR) - είναι ένας θεσμός που περιλαμβάνει πολλές οργανώσεις, οι δράσεις των οποίων αποσκοπούν στην προώθηση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία. Η FAR επικεντρώνεται στην επίτευξη της προσβασιμότητας σε πολλά σχέδια - φυσικά, κοινωνικά, οικονομικά, για λογαριασμό των ατόμων με αναπηρία και εκείνων που πάσχουν από άλλα προβλήματα. Επικεντρώνεται, επίσης, στη δημιουργία ίσων ευκαιριών για τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες [. https://far.ngo/](https://far.ngo/).

Σλοβακία

Σε εθνικό επίπεδο

Δυνατότητες χρηματοδότησης σε εθνικό επίπεδο

(χρηματοδότηση από την κυβέρνηση, ταμεία, χορηγίες, φιλανθρωπικά ιδρύματα...)

Στη Σλοβακία, υπάρχουν λίγες ευκαιρίες ως προς την υποστήριξη της κοινωνικής συμπερίληψης, της εργασίας και της κατάρτισης, καθώς και της πρόσβασης σε υποστηρικτικές τεχνολογίες.

Η πρώτη χρηματοδότηση προέρχεται από την κυβέρνηση.

Κάθε άτομο με αναπηρία μπορεί να λάβει χρηματοδότηση από το [Κοινωνικό Υπουργείο της Σλοβακίας](#) μέχρι 8630 ευρώ. Το ποσό εξαρτάται από τις ανάγκες και το πραγματικό κόστος της υποστηρικτικής τεχνολογίας. Ωστόσο, το άτομο πρέπει να πληροί ορισμένα κριτήρια για να λάβει τη χρηματοδότηση.

Η άλλη χρηματοδότηση προέρχεται από τη μη κερδοσκοπική οργάνωση [Slovak Blind and Partially Sighted Union \(Σλοβακική Ένωση τυφλών & μερικώς βλεπόντων\)](#).

Η οργάνωση αυτή συνεργάζεται με χορηγούς - κυρίως μεγάλες εταιρείες - και υποστηρίζει τα άτομα με οπτική αναπηρία που χρειάζονται χρηματοδότηση.

Η Σλοβακική Ένωση τυφλών & μερικώς βλεπόντων (UNSS) είναι μια ένωση πολιτών με αποστολή την προάσπιση των δικαιωμάτων και τη δραστηριοποίηση των ατόμων με προβλήματα όρασης.

Οι πιο σημαντικές δραστηριότητες που θα μπορούσαμε να αναφέρουμε είναι η παροχή κοινωνικών υπηρεσιών (κοινωνική συμβουλευτική και κοινωνική αποκατάσταση), η συμμετοχή στη νομοθετική διαδικασία (ιδίως στον τομέα της κοινωνικής νομοθεσίας), η ευαισθητοποίηση σχετικά με την οπτική αναπηρία και η παροχή συμβουλών σχετικά με προβλήματα πρόσβασης και άλλα εμπόδια, η προσβασιμότητα της πληροφόρησης και η υπεράσπιση των δικαιωμάτων. Επιπλέον, η κοινωνική αποκατάσταση καλύπτει την κατάρτιση στον τομέα της κινητικότητας και του προσανατολισμού, της χρήσης του λευκού μπαστουιού, των δεξιοτήτων καθημερινής διαβίωσης, της ανάγνωσης και γραφής Braille και της χρήσης οπτικών βοηθημάτων ή υποστηρικτικής τεχνολογίας (π.χ. Η/Υ με πρόγραμμα ανάγνωσης οθόνης ή λογισμικό μεγέθυνσης).

Δυνατότητες χρηματοδότησης σε διεθνές επίπεδο

[Διεθνές Συμβούλιο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Ατόμων με Προβλήματα Όρασης \(ICEVI\).](#)

Πρόκειται για τον διεθνή οργανισμό καθοδήγησης και υποστήριξης.

Ο ακόλουθος σύνδεσμος παρουσιάζει ένα μικρό άρθρο το οποίο συγκρίνει τις εθνικές κυβερνήσεις διάφορων χωρών ως προς τα άτομα με αναπηρία:

<http://www.inclusion-europe.eu/financial-assistance-to-people-with-disabilities-compared-across-the-world/>

Λύσεις ανοικτού κώδικα/χαμηλού κόστους

Δεν υπάρχει στην αγορά μια ανανεώσιμη οθόνη Braille εξαιρετικά χαμηλού κόστους (μια συσκευή υλικού που μετατρέπει το περιεχόμενο που εμφανίζεται σε μια οθόνη σε γραφή Braille). Οι παραδοσιακές συσκευές έχουν μέσο κόστος 4000 δολάρια. Ωστόσο, η εμφάνιση της συσκευής Orbit Reader (<http://www.orbitresearch.com/product/orbit-reader-20/>) στα 500 δολάρια έχει φέρει αλλαγές στην αγορά και παρέχει μια φθηνότερη και εναλλακτική επιλογή.

Το πρόγραμμα ανάγνωσης οθόνης είναι μια μορφή υποστηρικτικής τεχνολογίας (ΥΤ) μετατροπής κειμένου-σε-ομιλία που αποδίδει το περιεχόμενο κειμένου και εικόνες ως ομιλία ή γραφή Braille. Τα προγράμματα ανάγνωσης οθόνης είναι απαραίτητα για τα άτομα που είναι τυφλά και χρήσιμα σε όσα έχουν προβλήματα όρασης, είναι αναλφάβητα ή αντιμετωπίζουν μαθησιακές δυσκολίες. Ο πιο διαδεδομένος αναγνώστης οθόνης για υπολογιστές παγκοσμίως είναι το NVDA (Μη Οπτική Πρόσβαση στην Επιφάνεια Εργασίας) (<https://www.nvaccess.org/>). Το NVDA είναι δωρεάν και ανοικτού κώδικα και διατίθεται σε πολλές γλώσσες, ενώ η υποστήριξη και η εκπαίδευση είναι ευρέως διαθέσιμες. Μια άλλη συνήθης επιλογή μετατροπής κειμένου-σε-ομιλία για την πρόσβαση στην ανάγνωση εγγράφων είτε αντί είτε παράλληλα με τη γραφή Braille είναι η μετατροπή ενός κειμένου σε αρχείο ήχου. Εφαρμογές όπως το RoboBraille, για παράδειγμα, εξάγουν αρχεία ως αρχεία ήχου, όπως Mp3.

Στη σελίδα [Οδηγός υποστηρικτικής τεχνολογίας](#): μπορείτε να βρείτε μια μεγάλη λίστα με υποστηρικτικά λογισμικά με χαμηλό κόστος ή δωρεάν για τυφλούς και κωφούς.

Σωστές πρακτικές εφαρμογής

Σλοβακική βιβλιοθήκη για τυφλούς - η βιβλιοθήκη παρέχει ολοκληρωμένες υπηρεσίες πληροφόρησης στους εγγεγραμμένους χρήστες, διαθέτοντας μια εξειδικευμένη συλλογή σε γραφή Braille, ηχογράφηση, ανάγλυφα γραφικά και σε ηλεκτρονική μορφή.

Οι υπηρεσίες ενοικίασης είναι δωρεάν.

Ο χρήστης μπορεί να επιλέξει από το μενού της συλλογής περισσότερους από 7.200 τίτλους ακουστικών βιβλίων και σχεδόν 3.600 τίτλους βιβλίων Braille.

Εθνική νομοθεσία

Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της είναι συμβαλλόμενα μέρη της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία. Το κύριο μήνυμά της είναι ότι τα άτομα με αναπηρία δικαιούνται όλο το φάσμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών χωρίς διακρίσεις. Όλη η σλοβακική νομοθεσία βασίζεται σε αυτές τις αρχές και στο ίδιο το έγγραφο.

Σύμφωνα με το Σύνταγμα της Σλοβακικής Δημοκρατίας - Οι άνθρωποι είναι ελεύθεροι και ισότιμοι σε αξιοπρέπεια και δικαιώματα. Επιπλέον, ο νόμος αριθ. 365/2004 Coll. για την ίση μεταχείριση σε ορισμένους τομείς και για την προστασία από τις διακρίσεις, καθώς και για την τροποποίηση και συμπλήρωση ορισμένων πράξεων, όπως τροποποιήθηκε (νόμος κατά των διακρίσεων), δημιουργεί μια κοινή νομική βάση για τη διατήρηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης σε όλο το νομικό σύστημα της Σλοβακικής Δημοκρατίας.

Το κύριο έγγραφο σε εθνικό επίπεδο για το θέμα είναι το Εθνικό Πρόγραμμα για την Ανάπτυξη των Συνθηκών Διαβίωσης των Ατόμων με Αναπηρία για τα έτη 2021 - 2030 https://www.employment.gov.sk/files/sk/rodina-socialna-pomoc/tazke-zdravotne-postihnutie/kontaktne-miesto-prava-osob-so-zdravotnym-postihnutim/dokumenty-3/nprzpozp-2021_2030.docx

Στη σελίδα [Hlavné kontaktné miesto pre problematiku vykonávania Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím](#) μπορείτε να βρείτε τον κατάλογο των σχετικών νόμων.

Επικοινωνία με φορείς στις χώρες σας που μπορούν να παρέχουν υποστήριξη/ συμβουλές/ κ.λπ.

Κεντρική Υπηρεσία Εργασίας, Κοινωνικών Υποθέσεων και Οικογένειας (*Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny*)

[Τμήμα Αποζημίωσης Χρηματικές παροχές βαριάς αναπηρίας και δραστηριότητες αξιολόγησης](#), Špitálska 8, 812 67, Μπρατισλάβα

Γραφείο Εργασίας, Κοινωνικών Υποθέσεων και Οικογένειας (*Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny*):

[Μονάδα Εξυπηρέτησης Πολιτών](#)

[Κέντρο Νομικής Βοήθειας](#)

Παραδείγματα υποστηρικτικών τεχνολογιών τόσο σε λύσεις ανοικτού κώδικα/χαμηλού κόστους όσο και σε επαγγελματικά εργαλεία που προσφέρονται από τρίτους

Το κεφάλαιο αυτό προσφέρει ορισμένα παραδείγματα λύσεων υποστηρικτικής τεχνολογίας που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στη μη τυπική εκπαίδευση ενηλίκων για άτομα με αναπηρίες:

1. **Λογισμικό ανάγνωσης οθόνης και λογισμικό μετατροπής κειμένου-σε-ομιλία:**
 - **NVDA (Μη Οπτική Πρόσβαση στην Επιφάνεια Εργασίας):** Εφαρμογή των Windows που παρέχει πρόσβαση σε υπολογιστές για τυφλούς και χρήστες με προβλήματα όρασης.
 - **eSpeak:** Εφαρμογή που μπορεί να μετατρέψει κείμενο σε ομιλία, ωφελώντας άτομα με δυσκολίες ανάγνωσης ή προβλήματα όρασης.
 - **Balabolka:** Το Balabolka είναι μια δωρεάν εφαρμογή που μπορεί να μετατρέψει κείμενο σε ομιλία και να το αποθηκεύσει σε αρχεία ήχου.

2. Βοηθήματα επικοινωνίας:

- **Εφαρμογή Επικοινωνίας με Κείμενο AAC:** Εφαρμογές όπως η **OpenAAC** επιτρέπουν στα άτομα με δυσκολίες επικοινωνίας να επικοινωνούν χρησιμοποιώντας μια συσκευή που εμφανίζει κείμενο ή σύμβολα και τα μετατρέπει σε ομιλία.

3. Προσβάσιμες πλατφόρμες μάθησης:

- **Moodle:** Εφαρμογή φιλική προς τον χρήστη η οποία μπορεί να προσαρμοστεί στις ανάγκες των ατόμων με αναπηρίες.
- **Open edX:** Άλλη μια διαδικτυακή πλατφόρμα μάθησης ανοικτού κώδικα που είναι φιλική προς τον χρήστη και μπορεί να προσαρμοστεί στις ανάγκες του καθενός.

4. Εναλλακτικές συσκευές εισόδου:

- **Λογισμικό ελέγχου διακοπτών:** Τα προγράμματα όπως το **Xpadder** ή το **AutoHotkey** μπορούν να βοηθήσουν στη διαμόρφωση εναλλακτικών συσκευών εισόδου, όπως διακόπτες ή χειριστήρια, για άτομα με κινητικά προβλήματα.

5. Μεγέθυνση οθόνης:

- **Μεγεθυντικός Φακός των Windows** - ένα εργαλείο μεγέθυνσης οθόνης ενσωματωμένο στο λειτουργικό σύστημα των Windows.

6. Προσβάσιμες μορφές εγγράφων:

- Η δημιουργία περιεχομένου σε προσβάσιμες μορφές, όπως **EPUB** για ηλεκτρονικά βιβλία ή **HTML** για διαδικτυακό περιεχόμενο, διασφαλίζει ότι οι εκπαιδευόμενοι με αναπηρίες μπορούν να έχουν πρόσβαση στο υλικό χρησιμοποιώντας τις τεχνολογίες υποστήριξης που προτιμούν.

7. Εργαλεία υποτίτλων και λεζάντας:

- **Amara:** Μια πλατφόρμα ανοικτού κώδικα για τη δημιουργία και επεξεργασία υποτίτλων, λεζάντων και μεταφράσεων για βίντεο. Αυτό ωφελεί τους εκπαιδευόμενους που είναι κωφοί ή βαρήκοοι.

8. Λογισμικό μετατροπής Braille:

- **Liblouis:** Πρόκειται για ένα μεταφραστικό εργαλείο Braille ανοιχτού κώδικα και ένα εργαλείο αναμετάφρασης που επιτρέπει τη μετατροπή ψηφιακού περιεχομένου σε μορφή Braille και αντίστροφα.

9. Εφαρμογές Επαυξημένης και Εναλλακτικής Επικοινωνίας (AAC):

- Εφαρμογές όπως το **Proloquo2Go** ή το **CoughDrop** παρέχουν προσαρμόσιμους πίνακες επικοινωνίας για άτομα με προβλήματα ομιλίας.

10. Τρισδιάστατη εκτύπωση για απτική μάθηση:

- Τρισδιάστατα εκτυπωμένοι χάρτες, διαγράμματα ή αντικείμενα αφής μπορούν να βελτιώσουν τις μαθησιακές εμπειρίες για άτομα με προβλήματα όρασης.

11. Εργαλεία συνεργασίας με χαρακτηριστικά προσβασιμότητας:

- Πλατφόρμες όπως το **Google Workspace** (πρώην G Suite) και το **Microsoft Office 365** διαθέτουν ενσωματωμένες λειτουργίες προσβασιμότητας που μπορούν να ωφελήσουν τους εκπαιδευόμενους με αναπηρίες.

12. Προσβάσιμες πλατφόρμες κωδικοποίησης:

- **Scratch**: Μια οπτική γλώσσα προγραμματισμού που μπορεί να χρησιμοποιηθεί από εκπαιδευόμενους με διάφορες αναπηρίες για να μάθουν έννοιες προγραμματισμού με διαδραστικό και προσβάσιμο τρόπο.

Θυμηθείτε ότι η καταλληλότητα αυτών των λύσεων εξαρτάται από τις ειδικές ανάγκες των μαθητών/εκπαιδευομένων και τους διαθέσιμους πόρους. Η τακτική κατάρτιση και ευαισθητοποίηση σχετικά με τη χρήση αυτών των τεχνολογιών θα είναι επίσης απαραίτητη για τους εκπαιδευτές και το προσωπικό υποστήριξης.